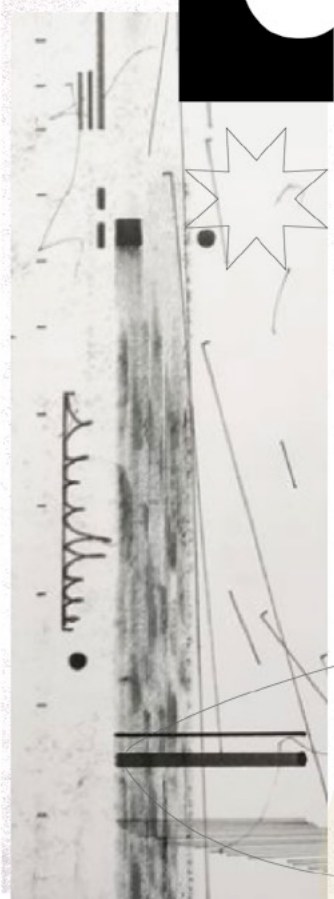

K E n A r **T**

zin czerwiec 2023

od redakcji

► W roku szkolnym 2022/2023 uczniowie Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem odnosili liczne sukcesy w konkursach i przeglądach. Prezentujemy te najważniejsze nagrody, wyróżnienia i udział w wystawach pokonkursowych. Serdecznie gratulujemy Pedagogom i uczniom oraz dziękujemy za przesłanie prac do Redakcji Kenart zinu.

www.gov.pl/web/plastykzakopane

Redakcja:

mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

dr Agnieszka Rokicka

mgr Marek Król-Józaga

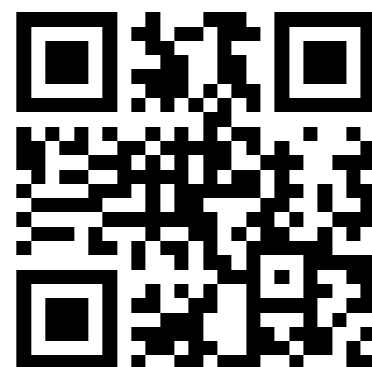
Skład: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

Okładka: Wiktoria Serafin, kl. 4B

Korekta: mgr Katarzyna Skórka - Trepka

Druk: Drukarnia „Symptom”

ul. Składowa 9, 34-400 Nowy Targ

Strug - główna siedziba Szkoły

ul. Kościeliska 35

34-500 Zakopane

Sekretariat szkoły

tel.: 18 20 124 63, 18 20 631 91

sekretariat@plsp-zakopane.pl

Maraton - druga siedziba Szkoły

ul. Sienkiewicza 27

34-500 Zakopane

Internat

ul. Kościeliska 35

34-500 Zakopane

sukcesy uczniów

► IV edycja ogólnopolskiego konkursu „Polskie Serce Pękło. Katyń 1940”

Przewodniczącym Komitetu Honorowego konkursu był Prezydent RP Andrzej Duda. W skład Komitetu Honorowego konkursu weszli: Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej Mariusz Błaszczak, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusz Kamiński, Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Karol Nawrocki. Przewodniczącym Komitetu został Prezydent RP Andrzej Duda.

Celem tej inicjatywy było upamiętnienie zbrodni katyńskiej oraz rozbudzenie ciekawości wśród młodych ludzi na temat najnowszej historii Polski, w szczególności w kontekście trwającej wojny na Ukrainie. Konkurs był skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

►Wyróżnienie

Gabriel Kłapisz, kl. 2B, *Katyń 1940*, druk cyfrowy, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

► III Międzynarodowe Biennale Grafiki Artystycznej Uczniów Średnich Szkół Plastycznych - Szczecin 2023

W konkursie wzięło udział 13 szkół, nadesłano 284 prace. Do wystawy pokonkursowej Jury zakwalifikowało 134 grafiki oraz zwróciło uwagę na bardzo wysoki poziom prezentowanych prac.

► Wyróżnienie Honorowe

Lualeni Mozdyniewicz, kl. 3B, *Wszętczeństwo*, mokulito, 2023
nauczyciel prowadzący: dr Agnieszka Rokicka

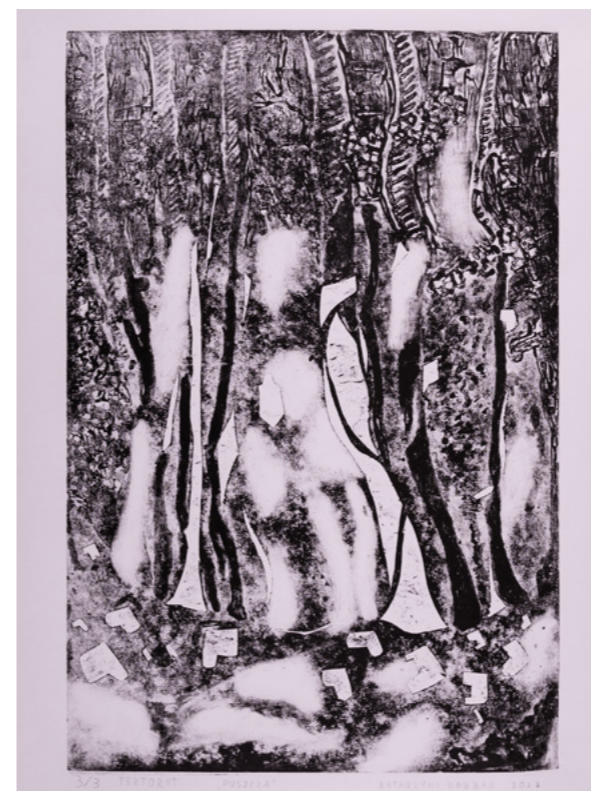

► Udział w wystawie pokonkursowej

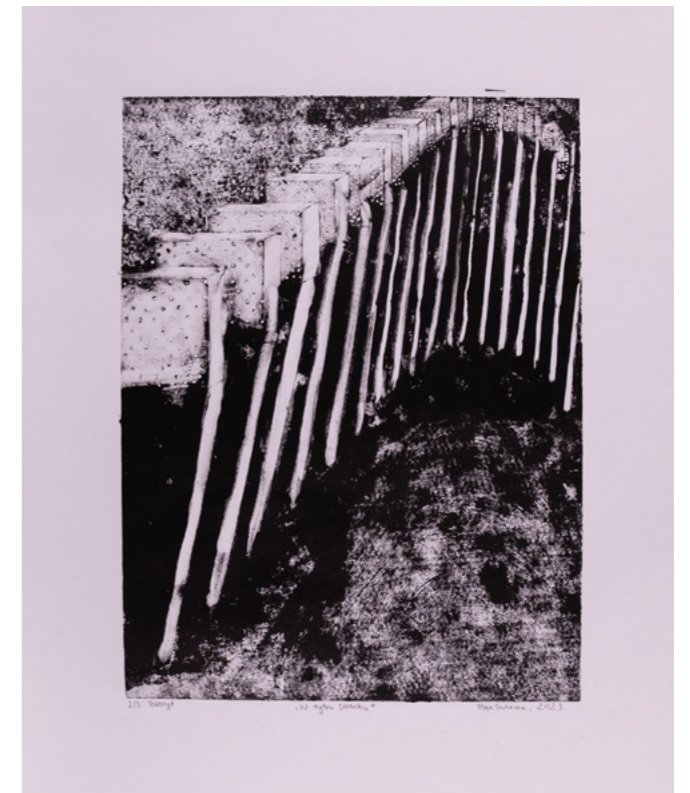
Wiktoria Serafin, kl. 4B, *Czarne kwiaty*, mokulito, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

► Katarzyna Bobak, kl. 2B, *Puszcza*, tektoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

► Maja Sochacka, kl. 2A, *W rytm strachu*, tektoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

► Maciej Iwański, kl. 3A, *Chmury*, tektoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

➤ Magdalena Świąkiewicz, kl. 2A, *Jaszczurzy tetris*, linoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

➤ Pola Tylka, kl. 2B, *Ślepi emocjonalnie*, tektoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

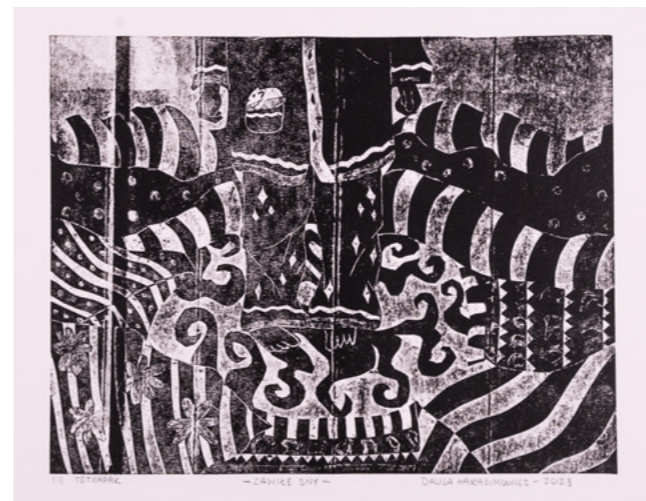
➤ Wiktoria Urban, kl. 4B, *Madonna*, sitodruk, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

➤ Franciszek Wiercioch, kl. 2A, *Dźwięki niepokojące*, tektoryt, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

➤ Dalila Harasimowicz, kl. 2A, *Zawile sny*, tetrapak, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

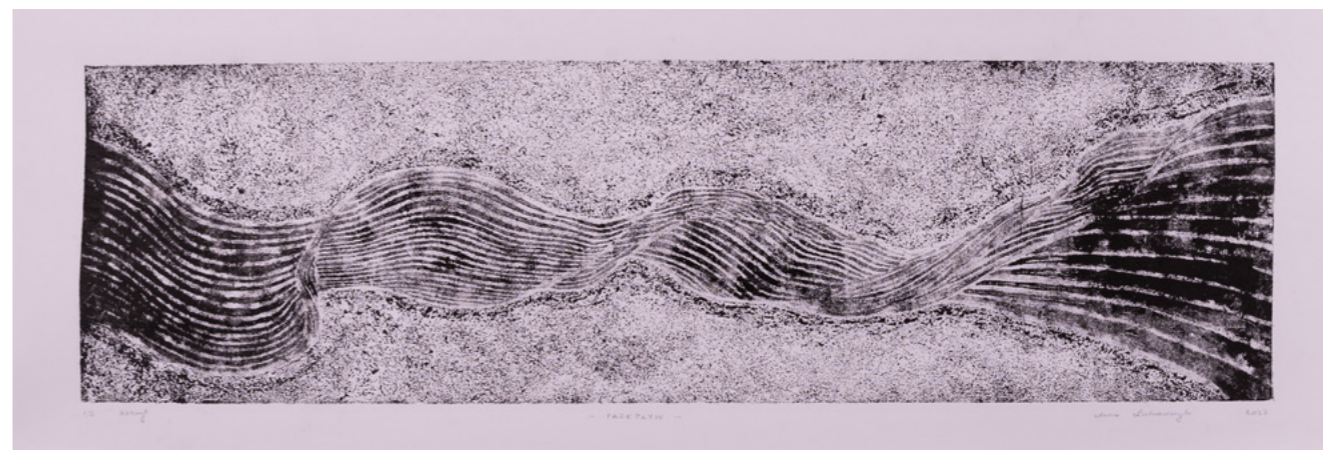

➤ Dominika Trzebunia, kl.3A, *Czas wojny*, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

➤ Anna Łukaszczyk, kl.2A, *Przepływ*, 2023
nauczyciel prowadzący: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

▲ Pola Dziadkowiec, kl. 4C, *Wzburzenie*, mokulito, 2023,
nauczyciel prowadząca: dr Agnieszka Rokicka

► Konkurs Fotograficzny „W ułamku sekundy. Martwa natura”

Uczennica klasy IVA - Julia Styrzula otrzymała nagrodę Grand Prix w konkursie fotograficznym „W ułamku sekundy. Martwa natura” - za profesjonalizm, wycucie artystyczne, wrażliwość

► Julia Styrzula, *Martwa natura*, fotografie cyfrowe, 2023
nauczycielka prowadząca: mgr Magdalena Wanat - Drobisz

i zrozumienie tematu. Jej prace zostały wyłonione spośród 347 zdjęć zgłoszonych przez 144 uczestników, przed którymi postawiono zadanie utrwalenia swoich inspiracji XVII-wiecznym malarstwem niderlandzkim. Konkurs został zorganizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury „Dom Harcerza”.

► 18. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Kwiaty w szarości” Rawicz 2023

W 18. Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Kwiaty w szarości” Rawicz 2023 Grand Prix - Główną Nagrodę ufundowaną przez Burmistrza Gminy Rawicz za pracę graficzną zdobyła Wiktoria Urban z kl. 4B PLSP, specjalizacja: projektowanie graficzne, opieka artystyczna: Pani Wiktoria Kowalczyk-Szlaga. Na konkurs wpłynęło 6355 prac z całej Polski.

Nagrodę Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rawiczu otrzymała Gabriela Waksmundzka z kl. 2B PLSP, opieka

artystyczna: Pani Wiktoria Kowalczyk - Szlaga, Pani Agnieszka Rokicka.

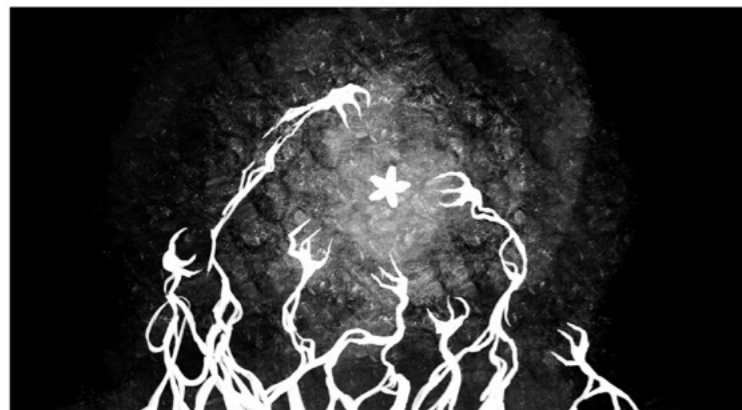
Nagroda Rawickiej Biblioteki Publicznej otrzymała Aleksandra Ligas z kl. 2B PLSP, opieka artystyczna: Pan Adam Soroczyński.

Wyróżnienia Honorowe w postaci kwalifikacji prac na wystawę otrzymali następujący uczniowie: Wiktoria Serafin z kl. 4B PLSP, opieka artystyczna: Pani Wiktoria Kowalczyk Szlaga, Eliot Zajac z kl. 2B PLSP, opieka artystyczna: Pan Adam Soroczyński, Agnieszka Zygmuntowicz z kl. 3A opieka artystyczna: Pani Magdalena Wanat - Drobisz.

► Nagroda Rawickiej Biblioteki Publicznej

Aleksandra Ligas, *wydruk cyfrowy*, 2023

nauczyciel prowadzący: mgr Adam Soroczyński

► Nagroda Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rawiczu Gabriela Waksmundzka, *mokulito*, 2023

nauczyciele prowadzący: dr Agnieszka Rokicka, mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga,

► Grand Prix - Główna Nagroda

Wiktoria Urban, techniki mieszane, 2023

nauczyciel prowadzący: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

sukcesy uczniów

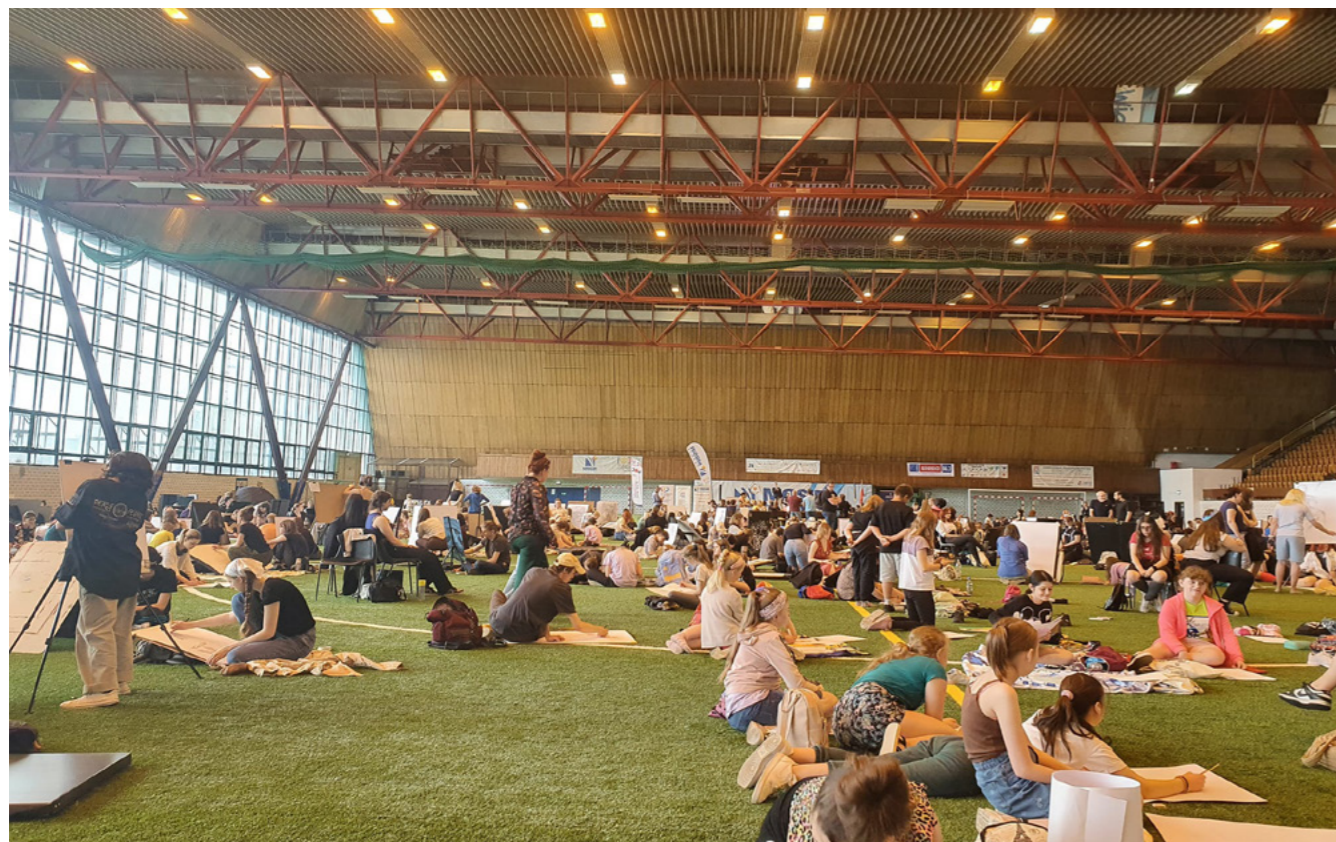
► 26. Międzynarodowy Festiwal Rysowania Zabrze 2023

Międzynarodowy Festiwal Rysowania to otwarty konkurs rysowania z natury. Impreza ma na celu m.in. popularyzację sztuk plastycznych, rozwój osobowości artystycznej dzieci i młodzieży, inspirowanie młodych twórców do doskonalenia umiejętno-

ści rysunkowych, a także inicjowanie spotkań międzykulturowych artystycznie utalentowanych młodych ludzi.

Wyróżnienia otrzymali: Martyna Kubasik, Anna Mazur, Kamila Kolaniak, Maria Chowaniec.

Opieka artystyczna: mgr Marek Król - Józaga, mgr Agnieszka Czajkowska.

sukcesy uczniów

► XIII Biennale Grafiki „Error” w Poznaniu

Praca Emmy Bachledy Curuś z kl. 4B zakwalifikowała się do wystawy XIII Biennale Grafiki „Error” w Poznaniu. Konkurs adresowany był nie tylko do studentów szkół artystycznych,

ale również do twórców z Polski i Ukrainy, którzy nie ukończyli 35 roku życia.

Emma Bachleda - Curuś, *Tańczyliśmy i tańczyć będziemy*, techniki mieszane, 2023

nauczyciel prowadzący: mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

► Wystawa „100 lat Wisławy Szymborskiej” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zakopanem w ramach XX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży.

Wybrane prace zaprezentowane zostaną także podczas 8. edycji Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego.

Opieka artystyczna: mgr Dorota Bąk, mgr Małgorzata Rosińska

► Wystawa „Zbierało się fajne towarzystwo” w Galerii Sztuki „Wila Oksza” w Zakopanem

Na ekspozycji pokazano min. jak w dwudziestoleciu międzywojennym wyglądało Zakopane. Pokazano kilka niepublikowanych nigdy wcześniej artefaktów, jak np. księgę gości ze Schroniska na Hali Pyszej.

Część wystawy współtworzyli uczniowie Liceum Plastycznego im. A. Kenara, których prace przeniosły z powrotem do współczesności, czyli lat 20. XXI w.

Opieka artystyczna: mgr Magdalena Wanat - Drobisz, mgr Wiktoria Kowalczyk - Szlaga

► Wystawa „Skala dziwności” w Galerii Władysława Hasióra w Zakopanem

Uczniowie Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem z grupą studentów z Akade-

mii Sztuki w Szczecinie brali udział w plenerze artystycznym zatytułowanym „Skala dziwności”. Efekty, w postaci prac inspirowanych twórczością artysty, zostały zaprezentowane w przestrzeni Galerii Władysława Hasióra w Zakopanem.

Opieka artystyczna: mgr Adam Soroczyński

► Wystawa poplenerowa „Morskie Oko” w Galerii Władysława Hasióra w Zakopanem

Na wystawie można było zobaczyć prace 11 uczniów zakopiańskiego Liceum Plastycznego im. Antoniego Kenara oraz krakowskiego Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im.

J. Kluzy. Każdy z młodych artystów stworzył w plenerze nad Morskim Okiem po dwa płótna przedstawiające najpiękniejsze tatrzańskie jezioro.

Opieka artystyczna: dr Agnieszka Rokicka, mgr Adam Soroczyński, mgr Marek Król - Józaga, mgr Karolina Wilcan.

► 6 maja odbyła się wycieczka klasy 1C specjalizacji formy użytkowej - tkanina artystyczna. Organizatorem oraz opiekunem wycieczki była prowadząca specjalizację dr. hab. Małgorzata Buczek-Śledzińska oraz Zofia Polak.

Głównym celem wycieczki była Sztuka Wschodu. Namioty Turckie na Zamku Królewskim na Wawelu. Wystawa mieści się na dwóch piętrach zamku, w dziesięciu salach. Zobaczmy tam bogato zdobione namioty zdobyte przez wojska Jana III Sobieskiego pod Wiedniem, po zwycięstwie nad armią imperium osmańskiego (12 IX 1683). Namioty są wyjątkowo pięknie wyeksponowane i mogliśmy przyjrzeć się z bliska aplikowanej dekoracji ścian we wnętrzu , ale też sposobom mocowania poszczególnych elementów namiotów.

Na niższym piętrze zgromadzono sporo przedmiotów związanych z tematem odsieczy wiedeńskiej. Jest broń turecka i perska, dywany, chorągwie, ceramika japońska i chińska.

Mieliśmy też niepowtarzalną okazję poznania arcydzieł „lwowskiej rzeźby rokokowej” na przykładzie zabytków, które stanowiły pierwotne wyposażenie kościoła parafialnego w Hodowicy pod Lwowem. Pełne wyjątkowość, emocjonalność i dynamizmu rzeźby na wystawie czasowej Ekspresja. Lwowska rzeźba rokokowa.

Zwiedzanie na Wawelu zakończyliśmy w Ogrodach Królewskich plenerową wystawą rzeźb Zdzisława Beksińskiego.

Na koniec wycieczki nie mogliśmy pominąć jednej z największej w Polsce stałej wystawy kolekcji XIX-wiecznego polskiego malarstwa i rzeźby w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach.

► 6 czerwca klasa 2A spędziła inspirujący czas na wycieczce klasowej w Katowicach. W programie znalazły się wystawy stałe i czasowe w Muzeum Śląskim, m.in. sztuki współczesnej „Poza Edenem”, czy plakatów „Why war?”, wyrażających sprzeciw wobec wojny. W Galerii Jednego Dzieła młodzież mogła doświadczyć także jednej z najbardziej znanych prac Magdaleny Abakanowicz – „Bambini”.

Kolejnym punktem na mapie miasta był Wydział Projektowy Akademii Sztuk Pięknych, po którym oprowadziła uczniów Pani Prodzianka Agnieszka Małecka-Kwiatkowska, pokazując od kuchni pracownię typografii, ilustracji, komunikacji wizualnej i fotografii. Największym zainteresowaniem cieszyło się doskonale wyposażone LORI czyli Laboratorium Obrazu Ruchomego i Interakcji, jak i sama Pracownia Działań Multimedialnych.

W Galerii 302 oprowadzanie kuratorskie odbyło się pod okiem pani Marty Pogorzelec, która opowiedziała o wystawie Małgo-

rzaty Malwiny Niespodziewanej pt. „Za każdym razem, gdy dotykasz, staraj się myśleć o tym, jak kropla się krzyżuje”. Współodczuwanie, ból, strata, empatia były motywami przewodnimi grafik, rysunków i instalacji artystki, która posługuje się szlachetnym papierem, drewnem, tkaniną i włosami, z których tka obiekty.

Wycieczka zakończyła się w Rondzie Sztuki, w którym prezentowane były prace pokonkursowe „Książka dobrze zaprojektowana. Zaczynamy od dzieci”, czyli absolutna gratka dla młodych grafików. Uczestnicy wycieczki mogli zobaczyć zarówno rozkładówki, jak i całe książki pełne świetnych ilustracji wykonanych w różnych technikach.

Z wycieczki przywieźliśmy głowy pełne pomysłów - liczymy na to, że wykiełkują z nich świetne projekty!

Opiekę nad młodzieżą sprawowali pani Kinga Gdulka, pan Adam Soroczyński i pani Magdalena Wanat-Drobisz.

► W dniach 12–16 czerwca w Bielsku - Białej odbył się plener rzeźbiarski dla młodzieży. Do udziału w plenerze Galeria Bielska BWA zaprosiła młodzież z liceów plastycznych w Zakopanem i w Bielsku-Białej. W trakcie pleneru widzowie mogli obserwować proces powstawania rzeźb. Wzięli również udział w wyjątkowym spotkaniu wokół drzew i drewna, z udziałem: Marcina Rząsy – artysty rzeźbiarza, Anny Bery – dizajnerki,

rzeźbiarki, Jacka Bożka – założyciela i prezesa Klubu Gaja oraz Dariusza Gajnego, ogrodnika miejskiego w Bielsku-Białej. Publiczność miała okazję wysłuchać niezwykłych historii na temat pracy z drewnem, ochrony drzew czy konieczności stawiania czoła nadchodzącej przyszłości.

Opieka artystyczna: mgr Andrzej Mrowca, mgr Wojciech Hyc

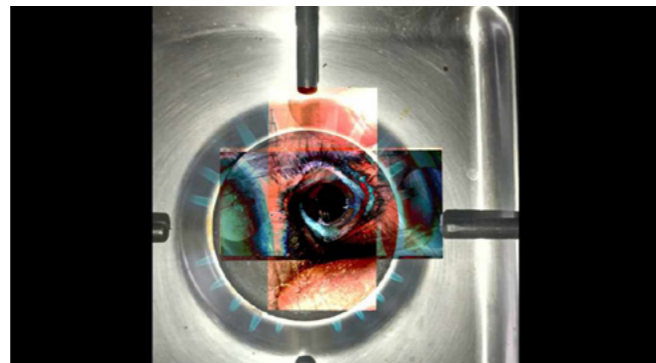
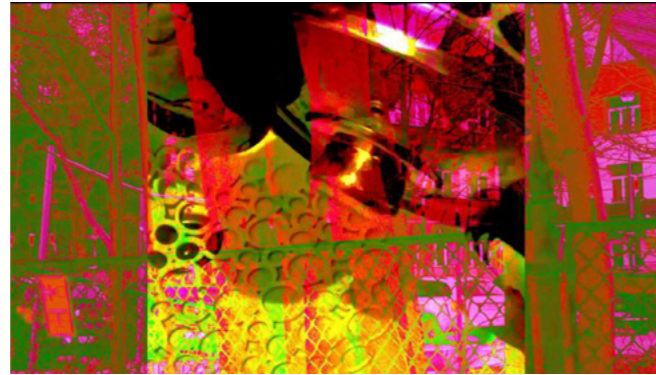

► Plener artystyczny - Rzym 2023. W dniach: 6-14 lutego 2023 r. w Rzymie odbył się plener artystyczny pt. „Historia pędzlem pisana”, w którym wzięli udział uczniowie Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem. Projekt zrealizowano dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opieka artystyczna: siostra Grażyna Powierża, mgr Marek Król - Józaga, mgr Ewa Ross - Baczyńska.

► „Miasto, budynek, plac i JA - ...AKCJA!” W dniu 31 maja 2023 r. odbyło się posiedzenie jury powołanego do rozstrzygnięcia konkursu filmowego pt. „Miasto, budynek, plac i Ja - ...AKCJA!” zorganizowanego przez Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Nysie. Spośród nadesłanych prac ze szkół i placówek dydaktycznych do finału konkursu Jury wytypowało trzy utwory filmowe.

Jury pod przewodnictwem mgr inż. Marcina Zdanowicza przyznało **Nagrodę Rektora PANS w Nysie Juliannie Kaciczak**, kl. 2B z Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem za utwór filmowy pt. „Perspektywa”, opieka artystyczna: mgr Adam Soroczyński.

►II Edycja konkursu „Czarne na białym” im. JAGODY KOMOROWSKIEJ INSPIRACJA „BURSZTYN W MODZIE” 2023, dwie uczennice klasy 1 C, Zofia Ziobrowska i Joanna Piłoń przeszły do finału konkursu i wystawy pokonkursowej. Prace były prezentowane na wystawie w Teatrze Szekspirowskim w Gdańsku od 02.06 do 10.06.2023 r. Galę uświetni występ Gdańskiej Szkoły Baletowej im. Janiny Jarzynówny-Sobczak.

► **Kostiumy do musicalu „Alicja w krainie czarów”**

W roku szkolnym 2022/2023 uczniowie kl. 1 specjalizacji projektowanie ubioru zaprojektowali i zrealizowali 13 kostiumów do musicalu „Alicja w krainie czarów” współpracując z Zakopiańską Akademią Śpiewu, ul Krupówki 4 w Zakopanem. Przedstawienie odbyło się w dniu 01.06.2023 r. w Kinie Giewont w Zakopanem.

Opieka artystyczna: dr Piotr Pandyra, mgr Anna Koczur.

► W dniach 24-25 marca 2023 roku w PLSP im. Antoniego Kenara w Zakopanem odbyły się **warsztaty litografii na drewnie. Mokulito** - japońska technika, którą na polski grunt „przełożył” prof. Józef Budka - wykładowca ASP w Katowicach zyskuje coraz większą popularność zarówno w Polsce jak i za granicą. Mieliśmy ogromne szczęście gościć w naszej szkole pana profesora wraz z małżonką, również graficzką panią prof. Aleksandrą Budką. Prowadzący podczas wspólnych zajęć przekazali młodemu artyście nie tylko wiedzę na temat mokulito przy-

bliżając jej tajniki, ale przede wszystkim podarowali olbrzymią dawkę pozytywnej, dobrej energii, co zaowocowało powstaniem pięknych prac. Uczniowie biorący udział w spotkaniach oraz dyrekcja PLSP im. Antoniego Kenara mając nadzieję na dalszą współpracę serdecznie dziękuję prowadzącym warsztaty za poświęcony i kreatywnie spędzony czas.

Warsztaty zorganizowały panie: dr Agnieszka Rokicka - wicedyrektor szkoły ds. artystycznych oraz mgr Wiktoria Kowalczyk-Szłaga.

► 17 lutego odbyło się spotkanie młodzieży z Krzysztofem Cybulskim, absolwentem naszej szkoły. Jako artysta i muzyk, koncentruje się na koncepcji improwizacji oraz przetwarzania muzyki. Zamiast komponowania czy produkowania stałych utworów muzycznych, projektuje proces, który zawiera zarówno ludzki wkład jak i niezależny sprzęt. Ten sprzęt jest obsługiwany według konkretnych zasad i docelowo prowadzi to tworzenia dźwięku. Łącząc różne technologie (analogową, cyfrową, akustyczną, mechaniczną) co może być nazwane jako pocyfrowe podejście do tworzenia interaktywnej instalacji dźwięku wraz z instrumentów. Staram się wybierać przestarzałą technologię w momencie w którym zastała nadejście technologii cyfrowej i rozwijam ją w nowych kierunkach. Również mieszam stare lub nawet antyczne technologie jak organy oraz wielościany foremny w sposób w który prawdopodobnie nigdy nie były użytkowane. W sposób bardziej prosty i mniej angażujący użytkownik narzędzi, które stały się dostępne aby utworzyć nowe i zaskaku-

jące kombinacje. Użycie akustycznych źródeł dźwięku tworzy bardziej wciągające środowisko dźwięku niż w typowej kombinacji komputer-głośnik oraz pozwala słuchaczowi odnieść się bezpośrednio do procesu tworzenia dźwięku, podczas gdy w tym samym czasie wykorzystanie cyfrowej technologii do naprowadzania na proces powoduje dokładną kontrolę ich nieokreślonych elementów.

Fizyczność ale i również analogowa jakość kasy magnetycznej stawia ją gdzieś pomiędzy akustyczną ale i cyfrową rzeczywistością, i dlatego też jest ona tematem moich zainteresowań. Z pojedynczą głowicą odtwarzającą, jak w większości odtwarzaczy, jest niemożliwe aby mieć dostęp do różnych fragmentów nagrania bezpośrednio, jak jest to możliwe przy urządzeniach cyfrowych. Wprowadzenie kilku odtwarzaczy kaset, które odtwarzają dźwięk z tej samej kasy, łamię tę regułę oraz pozwala na odsłuchanie innych fragmentów nagrania w tym samym czasie.

Spotkanie zorganizowała Pani dr Agnieszka Rokicka.

► Młodzież miała okazję spotkać się z Panią dr Martą Bożyk - polską artystką sztuk wizualnych, graficzką, twórczynią witraży. Dyplom obroniła w Pracowni Drzeworytu. Zajmuje się linoorytem i drzeworytem, projektuje witraże. Stypendystka Miasta Krakowa (2000). Wielokrotnie nagradzana, między innymi w Tajwanie (2008), Macedonii (2009), Korei (2011). Spotkanie prowadziła również Pani Julia Jarża. Studiowała na Wydziale Grafiki ASP w Krakowie w latach 1992-1997, dyplom obroniła w pracowni wkleśłodruku u profesora A. Pietscha.

Stypendystka programu TEMPUS w Wielkiej Brytanii w 1997 roku, w 2000 roku – stypendystka Miasta Krakowa. Uczestniczka wystaw zbiorowych, laureatka wystaw międzynarodowych (VI Międzynarodowe Triennale Przeciw Wojnie – Majdanek). Uprawia grafikę warsztatową i malarstwo. Kostiumograf współpracująca z Małgorzatą Szumowską przy jej filmach „Body/Ciało”, „W imię...”, „33 sceny z życia”. Autor kostiumów do filmów „Fale” (Grzegorz Zariczny), „Mistyfikacja” (reż. Jacek Koprowicz) i „Solidarność, Solidarność”. Spotkanie zorganizowała Pani dr Agnieszka Rokicka.

08.01.2023

UTOPIA

Thomas More

Maja Sochacka
nauczyciel prowadzący:
mgr Agnieszka CzajkowskaOgólny zarys „Utopii” More’a
Okoliczności i podjęta problematyka

W skrócie, „Utopia” to (brzmi oryginalny tytuł) „Książeczka zaiste złota i niemniej pożyteczna jak przyjemna o najlepszym ustroju państwa i nieznannej dotąd wyspie Utopii” – po co została napisana? Otóż podzielona na dwie części lektura początkowo przedstawia (w formie debaty) słabą pod względem ekonomicznym, gospodarczym i politycznym sytuację średniowiecznej Europy. Podkreśla głównie problem nierówności społecznych, wyzysku biednych oraz złych rządów zainteresowanych prywatą szlachty i władzy. Takich kwestii podejmują się More, jego przyjaciel oraz (fikcyjny) portugalski podróżnik - Rafał Hytlodeusz podczas wizyty More’a w Flandrii. To tyle jeśli chodzi o książkę pierwszą. W następnej części T.M. opisuje, w formie relacji Rafała Hytlodeusza, 5-letni pobyt na idealnej wyspie. W tejże historii uwzględni niemal każdy aspekt państwa, dosyć szczegółowo przedstawiając kolejno geografie i geologię, układ miast, rząd i prawo, władzy i rodziny, prawa i obowiązki obywateli, zarządzanie niewolnikami oraz wojsko, a ostatecznie religie wyznawane na Utopii. Wszystkie te elementy idealnego państwa są zarówno krytyką ówczesnego systemu politycznego średniowiecznej Europy, przekazaniem ideałów renesansowych oraz protestanckich (takich jak demokracja, równość wszystkich obywateli, cnota pracy, skromność oraz brak celibatu duchowieństwa) jak i (niecelowym) uzmysłowieniem wad takiego systemu – bo przecież wzmozżona kontrola społeczna, czy brak własności prywatnej są bardzo kontrowersyjnymi wartościami w państwie... Także jeśli chodzi o mocno wyidealizowane wyobrażenie równości absolutnej – czy to nie przypomina poniekąd XX-wiecznego komunizmu?

Trochę inne wartości zawierały się w dziele, na którym „Utopia” była wzorowana, czyli w „Państwie” Platona. Są oczywiście pewne podobieństwa, jak na przykład postulowanie zarówno przez Platona, jak i More’a równouprawnienia, czy zwrócenie szczególnej uwagi na znaczenie sprawiedliwości. Chociaż różniły się ich poglądy w zakresie rządów i tego, kto miał je sprawować – wg ucznia Sokratesa, głową państwa powinien być filozof, podczas gdy T.M. bardziej uznawał demokrację i demokratyczne wybieranie władcy.

► czerwiec 2023 / str. 24

Czym jest utopia
Możliwa czy niemożliwa?

Słowo „utopia” pochodzi z języka greckiego, z połączenia dwóch słów – ou oraz topos, czyli dosłownie „nie-miejsce”- miejsce, którego nie ma, którego nie może być. Oczywiście oznacza również wg Wikipedii „projekt lub przedstawienie idealnego ustroju politycznego, opierającego się na sprawiedliwości, solidarności i równości”, co konkretnie odnosi się do państwa. Natomiast moim zdaniem utopia, czy utopijny, niekoniecznie oznacza nieosiągalne i niemożliwe – dla mnie takie określenia opisują pewien stan... Niekoniecznie idealny, ale przypominający doznanie euforii – jest to moment idealnego spokoju i równowagi wewnętrznej, w którym potrafimy osiągnąć niemal całkowitą zgodność z sobą i światem nas otaczającym, który przecież nie jest i nigdy nie będzie idealnym (tak, jak i my sami). Właśnie chodzi o to pogodzenie się z niesprawiedliwością i niedoskonałością – wręcz jej poparcie. Jest to stan oczywiście chwilowy, bo jak widzimy, wszystkie światy idealne, wykreowane przez myślicieli na przestrzeni dziejów, czy było to Państwo Platona, czy Nowa Atlantyda Francisca Bacona, czy biblijny ogród Eden, czy – rzecz jasna - Utopia More’a są jednak niedoskonałe. Bez zmiany wszystkich innych czynników, jak na przykład człowiek i jego natura, państwo idealne jest po prostu niemożliwe.

Nawet postacie, poszczególne miejsca czy stany mające znamiona utopii (ustrój państwa w Księciu Machiavellego, gospodarstwo prowadzone przez opisanego „człowieka poczciwego” M. Reja, krainy odwiedzone przez słynnego Guliwera w Podróżach Guliwera Jonathana Swifta) i (według mnie) w szczególności dwie utopijne krainy – Nawłoc i Polska – w Przedwiośniu Stefana Żeromskiego nie mają prawa istnieć, bądź w przypadku istnienia nie byłyby zgodne z przekonaniem niektórych ludzi. Z czego to wynika? Z wspomnianej wyżej natury człowieka – by stworzyć idealne państwo, należy wprawdzie stworzyć idealnego człowieka. Co innego jeśli chodzi o opisany przeze mnie stan, w moim przekonaniu będący utopią – rzecz taka jest jak najbardziej osiągalna, lecz jest jednak tylko tymczasowa, bo myślę, że nie istnieje coś takiego jak perfekcja i osiągnięcie jej jest po prostu nie tyle niemożliwe, ale po prostu nieludzkie, nienaturalne i niepotrzebne (dodatkowo przypomnę, że podobnie została przedstawiona wyspa Utopii w tekście Wisławy Szymborskiej pod tytułem- uwaga, niespodzianka- „Utopia”). Tym samym odwołam się do słów Oscara Wilde’a: „mapa świata, na której nie ma Utopii, nie jest warta nawet jednego spojrzenia” – trudno się nie zgodzić z taką postawą... choć rozwijając tę myśl uważam, że być może – skoro ludzkość tak desperacko zawsze szuka i kreuje wszelakie wizje utopii, - to jest ona w pewnym sensie potrzebna – daje nadzieję, pozwala ludziom, a szczególnie myślicielom, poetom i innym filozofom w subtelny sposób wyrazić swoje myśli i sugestie a propos polityki i rządów w państwie. Natomiast, moim zdaniem takie fantazje niekoniecznie są potrzebne, ponieważ ludzie są tak odmienni od siebie, że nie istnieje i nie będzie istnieć przestrzeń, w której nie ma żadnych konfliktów.

Thomas More

Zacznijmy od zasadniczego pytania: Dlaczego właśnie na wyspie?

Głównie po to, by ograniczyć przyływ obcych ludzi i ograniczyć możliwość emigracji z tego „idealnego” świata. Myślę, że w nieco bardziej symbolicznym znaczeniu, wyspa może kojarzyć się z czymś ulotnym,

co w każdej chwili może zostać „zatopione” i zapomniane. Może też być zaakcentowaniem tego, że jest to kraina, która nie istnieje – nie ma konkretnego położenia tej wyspy w odniesieniu do kontynentu, jest po prostu fikcyjna.

Jeśli chodzi o zasady - moim zdaniem są one dość kontrowersyjne i mogą wywołać potencjalne zagrożenia i patologie społeczne, ponieważ zwyczajnie człowiek z natury nie potrafiłby ślepo ich stosować. Oto kilka z nich: (przy poszczególnych podpunktach postaram się opisać jakie problemy mogą się zrodzić przy obowiązującym prawie)

1. Każdy pracuje 6 godzin, a reszta jest wykorzystywana na „mądrą” rozrywkę
- Kontrola państwa nad wolnym czasem obywatela może być postrzegana jako opresja, a nawet potencjalnie może doprowadzić do sprzeciwu.
2. Państwo dba o życie gospodarcze.
3. Istnieje całkowita równość.
4. Rząd gromadzi produkty i żywność w magazynach publicznych.
5. Ludzie nie używają pieniędzy - gdy ktoś czegoś potrzebuje, po prostu o to prosi.
- Uważam, że z natury jednak człowiek ma chęć gromadzić i posiadać swój majątek, swoją własność, zwłaszcza jeśli chodzi o zasłużone ciężką pracą zarobki. Mimo iż pozornie jest to najsprawiedliwsza zasada, dla niektórych może wydawać się odwrotnie. Z resztą na wyspie jest mocno ograniczona ilość „przedmiotów rozrywki”, więc ludziom po prostu może się nudzić i będą szukać własnych rozwiązań.
6. Bogate miasta pomagają rodzinom wielodzietnym i biednym.
7. Ludzie wybierają 1 syfogranta, a 200 wybiera księcia, który panuje dożywotnio i może zostać usunięty, jeśli okaże się despota.
8. Ze złota robią łańcuchy dla więźniów.
9. Dziewczęta nie mogą wyjść za mąż przed ukończeniem 18 roku życia, a chłopcy przed ukończeniem 22 roku życia.
10. Obywatel Utopii może popełnić samobójstwo w przypadku śmiertelnej choroby.
- Jak dziś wiemy, kwestia eutanazji jest jedną z bardziej kontrowersyjnych w XXI w. Już sama możliwość wyznawania religii chrześcijańskiej i jej postulatów kłóci się z wprowadzeniem takiego prawa.
11. Osoby wyznające ateizm nie mogą sprawować urzędów publicznych.
12. Kapłani nie uprawiają magii i nie składają krwawych ofiar.
13. Księża odprawiają pogrzeby.

Jak wygląda życie na fikcyjnej wyspie?

Jeśli utopijne oazy wyschną, rozprzestrzeni się pustynia banalności i bezradności.

- Jürgen Habermas

Być może zarówno Wilde jak i Habermas mają rację uznając znaczenie wyobrażeń utopijnych. Choć w moim rozumieniu – nie w kontekście całości społeczeństwa. Muszę przyznać, iż każdej jednostce, każdemu z nas przydają się nasze osobiste fantazje o idealnym świecie – być może tym, którzy nie potrafią zaakceptować naszego niedoskonałego środowiska, przydaje się takie porównanie; po to by narzekać, lamentować? A może zwyczajnie w celu utrzymania nadziei na lepszą przyszłość. Przyznać muszę, że czasem każdemu z nas potrzebna jest w jakimś momencie swojego życia myśl o utopii w naszym tego słowa rozumieniu.

Jak widzimy, wiele założeń państwa Utopii jest kontrowersyjnych. Warto jeszcze podkreślić kwestię ograniczenia wolności jednostki, bo wydaje mi się, że to największy problem. Z tego co wiemy o wyspie, obywatele państwa są ograniczeni w różnych aspektach swojego życia (zwłaszcza jeśli chodzi o zagospodarowanie własnego czasu, w tym rozrywkę) – być może z wyjątkiem religii (choć wyrażana jest niechęć do ateistów i nie mogą oni sprawować rządów).

Utopia Wisławy Szymborskiej

Ten utwór jest reinterpretacją tekstu Thomasa More’a, który za pomocą metafor odnoszących się np. do Biblii, do jaskini Platona i innych znanych motywów opisuje wyspę Utopii. Dzięki tym zabiegom, Szymborska podkreśla fakt, iż w idealnym państwie (a raczej idealnym świecie) wszystko powinno być objaśnione – nie ma tajemnic, czy niepewności. Jednak pod koniec okazuje się, że wyspa jest bezludna, ślady skierowane są do morza. Dlaczego tak jest? Ponieważ moim zdaniem, nie chodzi o to, że prawdy się nie da osiągnąć albo jest zbyt przerażająca – chodzi o to, że prawda absolutna jest zwyczajnie nudna. Może nie tyle nudna, co odbiera sens życia człowieka. Naturą ludzką jest ciekawość i chęć poznania, a jej spełnieniem jest życie w świecie pełnym tajemnic i niejasności – takim światem nie jest Utopia.

Podsumowując, według mnie podjęcie próby utworzenia utopijnego państwa - zarówno dziś, jak i na przestrzeni czasów – nie byłoby dobrym krokiem w stronę przyszłości obywateli i ogółem ludzkości. Jednakże wszelakie wyobrażenia i dyskusje na temat idealnego państwa czy świata są jak najbardziej dozwolone, a nawet – jak twierdzi Jürgen Habermas – potrzebne w życiu człowieka. Generalnie jeśli chodzi o Utopię w kontekście More’a, moja opinia pokłada się z morałem zawartym w tekście Szymborskiej. Warto też dodać, iż utwory podejmujące się rozważań o świecie lub państwie idealnym są bardzo przyjemnymi lekturami skłaniającymi do ciekawych przemyśleń; ponadto uważam, że organom rządzącym niekiedy przydałoby się wysłuchać przestróg i porad zawartych w takich tekstach. Tak więc kończąc mój wywód, chciałabym zachęcić do przestudiowania wszystkich wyżej wymienionych dzieł i do dojścia do własnych przemyśleń. Pamiętaj: Przyszłość wasza i państwa leży w waszych rękach!

► czerwiec 2023 / str. 25

► Od czerwca, przez całe wakacje w „Maratonie” - drugiej siedzibie szkoły, ul. Sienkiewicza 27 prezentowano wystawę końcoworoczną prac uczniów ze specjalizacji artystycznych: snycerstwo, meblarstwo, lutnictwo, grafika, tkanina i projektowanie ubioru.

KONKURSY SZKOLNE/ WYNIKI

PEJZAŻ ZIMOWY 2023

NAGRODY:

1. Stożek Joanna 3B
2. Kolaniak Kamila 2A

3. Ranosz Julita 2A

WYRÓŻNIENIA:

1. Anna Olejarz 2A
2. Anna Mazur 4A
3. Trzebunia Dominika 3A

JERZY NOWOSIELSKI/ SAKRUM PROFANUM 2023

NAGRODY:

1. Martyna Staszal 4A- kat. grafika artystyczna
2. Zuzanna Trojan 4B- kat. grafika cyfrowa
3. Marcelina Nawara 2B- tech. mieszna

4. Maria Chowaniec 3B- malarstwo

WYRÓŻNIENIA:

1. Marzena Stopka 4A- kat. grafika cyfrowa
2. Wiktoria Seran 4B- malarstwo
3. Konstanty Krzyk- 2B- malarstwo

NAGRODĘ IM. ANTONIEGO KENARA 2023

ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ POSTAWĘ UCZNIOWSKĄ, BARDZO DOBRE WYNIKI W NAUCE I SZCZEGÓLNE OSIĄGNIĘCIA ARTYSTYCZNE

otrzymała **Pola Dziadkowiec**

nauczyciel prowadzący: **dr Agnieszka Rokicka**

NAGRODĘ DYREKTORA PLSP IM. A. KENARA W ZAKOPANEM

ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ POSTAWĘ, BARDZO DOBRE WYNIKI W NAUCE I SZCZEGÓLNE OSIĄGNIĘCIA W PRZEDMIOTACH ARTYSTYCZNYCH otrzymali:

Katarzyna Kurzydło, Emilia Wojtyczko, Magdalena Sularz, Julia Pieronek, Zuzanny Gażdziak.

NAGRODĘ ZA NAJLEPSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ ZE SPECJALIZACJI ARTYSTYCZNEJ PROJEKTOWANIE GRAFICZNE otrzymała **Katarzyna Kurzydło** nauczyciel prowadzący: **dr Agnieszka Rokicka**

NAGRODĘ ZA NAJLEPSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ ZE SPECJALIZACJI ARTYSTYCZNEJ SNYCERSTWO otrzymał **Mikołaj Motyka** nauczyciel prowadzący: **mgr Andrzej Mrowca**

NAGRODĘ ZA NAJLEPSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ ZE SPECJALIZACJI ARTYSTYCZNEJ LUTNICTWO ARTYSTYCZNE otrzymała **Zuzanna Gażdziak.** nauczyciel prowadzący: **mgr Bartłomiej Marduła**

NAGRODĘ ZA NAJLEPSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ ZE SPECJALIZACJI ARTYSTYCZNEJ MEBLARSTWO ARTYSTYCZNE otrzymał **Szymon Szyszka** nauczyciel prowadzący: **mgr Janusz Jędrzejewski**

NAGRODĘ ZA BARDZO DOBRE WYNIKI W NAUCE otrzymali: **Tadeusz Kmieciak, Karolina Chowaniec- Lejczyk, Paulina Wysoczyńska, Kalina Jeż.**

Na zdjęciu Laureatka Nagrody im. Antoniego Kenara Pola Dziadkowiec i mgr Marek Król-Józaga Dyrektor PLSP im. Antoniego Kenara w Zakopanem.

Aurorką statuetki Nagrody im. Antoniego Kenara jest Julia Styrczula.

dr Alicja Hołoga Marduła i dr Stanisław Marduła, wieloletni pedagodzy PLSP im. Antoniego Kenara w Zakopanem, zostali uhonorowani nagrodą Burmistrza Miasta Zakopanego. Została ona wręczona na uroczystej sesji Rady Miasta Zakopanego w Miejskiej Galerii Sztuki w Zakopanem.